

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره دکتری تخصصی (Ph.D.)
تربیت بدنی و علوم ورزشی
گرایش مدیریت ورزشی

گروه علوم انسانی

مصوب پانصد و شصت و یکمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی

مورخ ۱۳۸۴/۸/۷

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) تربیت بدنی و علوم ورزشی
گرایش مدیریت ورزشی

گروه: علوم انسانی
رشته: تربیت بدنی و علوم ورزشی
دوره: دکتری تخصصی (Ph.D)
کمیته تخصصی: تربیت بدنی و علوم ورزشی
گرایش: مدیریت ورزشی
کد رشته:

شورای گسترش آموزش عالی در پانصد و شصت و یکمین جلسه مورخ ۱۳۸۴/۸/۷ براساس طرح دوره دکتری تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی گرایش مدیریت ورزشی که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می‌دارد:

ماده ۱) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی گرایش مدیریت ورزشی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم‌الاجرا است.
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می‌باشند.
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده ۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۴/۸/۷ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم‌الاجرا است.

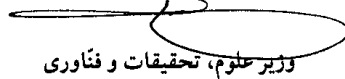
ماده ۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره دکتری تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی گرایش مدیریت ورزشی در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می‌شود.

رأی صادره پانصد و شصت و یکمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی
مورخ ۱۳۸۴/۸/۷

(۱) برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی
گرایش مدیریت ورزشی که از طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شده
بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره پانصد و شصت و یکمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی مورخ
۱۳۸۴/۸/۷ در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی تربیت بدنی و
علوم ورزشی گرایش مدیریت ورزشی صحیح است و به مورد اجرا گذاشته
شود.

دکتر محمدمهدی زاهدی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

دکتر سعدان زکائی

دبیر شورای گسترش آموزش عالی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس دوره دکتری تربیت بدنی و علوم ورزشی گرایش

مدیریت ورزشی

مقدمه

تربیت بدنی و علوم ورزشی فرایندی است که هدف آن بهبود رشد و شکوفایی استعداد های افراد تا مین سلامت جسمی و روحی و بهبود عملکرد جامعه انسانی است. مدیریت ورزشی در جهان امروز به طور فزاینده ای با آموزش اصول تجارت توأم گردیده است که در آن بر مدیریت، بازاریابی و دانش بازرگانی تاکید می شود و می کوشد تا زمینه کاربرد مجموعه ای از مفاهیم، نظریه ها و اطلاعات علم مدیریت را در سازمان های ورزشی فراهم آورد. در دهه های اخیر دانش مدیریت ورزشی، تکامل و توسعه چشمگیری داشته است و زمینه گسترده ای از کاربرد نظریه ها و مفاهیم علمی مدیریت در حیطه تربیت بدنی ورزش فراهم شده است. در کشور ما نیز رشد و ارتقای سطح علمی این رشته در گرو ایجاد زمینه های مناسب آموزش و تحقیق پیشرفته و همچنین تعامل پویا با سازمانها و دستگاه های اجرایی ورزش کشور برای کاربرد یافته های علمی مدیریت ورزشی است. دوره دکترای تخصصی مدیریت ورزشی به منظور مطالعه و تحقیق مفاهیم، نظریه ها و دستاوردهای علمی مدیریت ورزشی و ارتقای سطح اطلاعات و مهارت های مدیریتی منابع انسانی ویژه ورزش کشور ایجاد شده است.

۱- تعریف و هدف

هدف دوره دکترای تخصصی مدیریت ورزشی، تربیت و تامین اعضای هیأت علمی دانشگاه ها، متخصصین و محققین و رهبران و مدیران حرفه ای سازمان های ورزشی کشور می باشد. دانشجویان دوره دکترای تخصصی مدیریت ورزشی ضمن آشنایی با اصول مبانی مدیریت ورزشی، کسب آگاهی و یافتن مهارت لازم را در زمینه مدیریت استراتژیک ورزش کشور، و شناخت فرایندهای مدیریت و صنعت ورزش در کشورهای پیشرفته، باید بتوانند مشکلات سازمان های ورزشی را تجزیه و تحلیل کرده و با بومی کردن تجارب جهانی راه کارهای مناسب را برای پیشرفت و ترقی ورزش کشور ارائه کند.

۲- ضرورت و اهمیت

اقبال عمومی مردم و دولت به ورزش و تربیت‌بدنی، رشد و توسعه سازمانهای ورزشی دولتی و خصوصی، بافت جوان جمعیتی، توقعات آحاد مردم نسبت به ارتقای سطح و سهم ورزش ملی در ورزش بین‌المللی، ضرورت تحول در مدیریت و ساختار ورزش کشور، لزوم ارتقای جایگاه ورزش کشور در صنعت ورزش جهان و... نیاز به وجود محققین و متخصصین حرفه‌ای مدیریت ورزشی را بیش از پیش ملموس کرده است. کارآیی و اثربخشی سازمانهای ورزشی کشور منوط به وجود افرادی فکور، متخصص است که با پذیرش رهبری و هدایت سازمانهای ورزشی و یا ارائه مشاوره و راهکارهای کلیدی به مدیران سازمانهای ورزشی تحول و ترقی ورزش کشور را تضمین نمایند.

۳- طول دوره و شکل نظام

طول دوره دکترای تخصصی مدیریت ورزشی ۴ سال است. نظام آموزشی آن مطابق آئین نامه دوره دکترای (*Ph.D*) مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. مرحله آموزشی ۳ تا ۴ نیم سال می‌باشد. طول هر نیم سال تحصیلی ۱۶ هفته است. به ازای هر واحد درسی نظری در ترم ۱۶ ساعت و برای هر واحد درسی عملی ۳۲ ساعت اختصاص خواهد یافت. اجرا و یا نحوه اجرای ارزشیابی جامع از دانشجویان منوط به نظر دانشگاه مربوطه است.

۴- واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی دوره دکترای تخصصی مدیریت ورزشی ۳۶ واحد به تفکیک زیر می‌باشد:

- دروس تخصصی	۱۸ واحد
- رساله	۱۸ واحد

دروس پیش‌نیاز: دانشجویانی که در دوره کارشناسی ارشد واحدهای درسی مربوط به گرایش مدیریت ورزشی را نگذرانده باشند، موظفند بنا به نظر گروه آموزشی و استاد راهنما و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده دروس کمبود یا پیش‌نیاز را اخذ و با موفقیت بگذرانند.

۵- نقش و توانایی

فارغ التحصیلان این دوره دارای تواناییهای زیر خواهند بود:

- تدریس دروس مربوط به مدیریت ورزشی در دوره های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای مدیریت ورزشی

- هدایت تحقیقات دانشجویان دوره تحصیلات تکمیلی مدیریت ورزشی

- انجام تحقیقات بنیادی و کاربردی در حیطه ورزش کشور و جهان

- هدایت و رهبری سازمانهای ورزشی کشور

- ارائه راهنمایی و مشاوره حرفه‌ای به مدیران ورزشی کشور

۶- شرایط پذیرش دانشجو

فارغ التحصیلان دوره کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی می توانند با شرکت و موفقیت در آزمون ورودی و مصاحبه در دوره دکترای تخصصی مدیریت ورزشی ادامه تحصیل دهند.

۷- مواد آزمون

آزمون ورودی دکترای تخصصی مدیریت ورزشی شامل موضوعات زیر است :

- تئوریهای سازمان و مدیریت ۲ ضریب

- اصول و مبانی مدیریت در سازمانهای ورزشی ۲ ضریب

- مدیریت اماکن و تجهیزات رویدادهای ورزشی ۲ ضریب

- مدیریت بازاریابی ورزشی ۲ ضریب

- زبان تخصصی در مدیریت ورزشی ۲ ضریب

- آمار و اندازه‌گیری و ارزشیابی مدیریت ورزشی ۱ ضریب

- مصاحبه حضوری ۲ ضریب

قبول‌شدگان آزمون کتبی تا سقف سه برابر تعداد مورد پذیرش، برای مصاحبه حضوری دعوت

خواهند شد.

جداول و عناوین دروس
دوره دکترای تخصصی مدیریت ورزشی

جدول شماره ۱ - دروس تخصصی

*****

دانشجویان					
م-۱۰۱	۲	۲۲	-	۲۲	روش‌شناسی تحقیق در مدیریت ورزشی
م-۱۰۲	۲	۲۲	-	۲۲	نقد و تحلیل فلسفی نظریه‌های سازمان و مدیریت
م-۱۰۳	۲	۲۲	-	۲۲	تجزیه و تحلیل مدل‌های کمی در تصمیم‌گیریهای مدیریت
م-۱۰۴	۲	۲۲	-	۲۲	برنامه‌ریزی راهبردی در ورزش
م-۱۰۵	۲	۲۲	-	۲۲	بازاریابی در صنعت ورزش
م-۱۰۶	۲	۲۲	-	۲۲	مدیریت راهبردی در منابع انسانی
م-۱۰۷	۲	۲۲	-	۲۲	مدیریت فروش و رفتار مصرف‌کننده
م-۱۰۸	۲	۲۲	-	۲۲	نظام‌های اطلاعات مدیریت در ورزش
م-۱۰۹	۲	۲۲	-	۲۲	مدیریت پروژه
م-۱۱۰	۲	۲۲	-	۲۲	مطالعه هدایت شده
م-۱۱۱	۲	۲۲	-	۲۲	مبانی تاریخی و فلسفی ورزش
م-۱۱۲	۲	۲۲	-	۲۲	مدیریت سرمایه‌گذاری در ورزش
م-۱۱۳	۲	۲۲	-	۲۲	مدیریت کیفیت در ورزش
م-۱۱۴	۲	۲۲	-	۲۲	مدیریت رفتار سازمانی پیشرفته
م-۱۱۵	۲	۲۲	-	۲۲	نظارت و کنترل در تربیت‌بدنی و ورزش
م-۱۱۶	۲	۲۲	-	۲۲	روانشناسی مدیریت در ورزش
م-۱۱۷	۲	۲۲	-	۲۲	سمینار در موضوع رساله
م-۱۱۸	۲	۲۲	-	۲۲	برنامه‌ریزی آموزشی و درسی تربیت‌بدنی و ورزش
م-۱۱۹	۲	۲۲	-	۲۲	بهره‌وری در سازمانهای ورزشی
م-۱۲۰	۲	۲۲	-	۲۲	تجزیه و تحلیل سیستم و کاربرد آن در ورزش
م-۱۲۱	۲	۲۲	-	۲۲	ورزش و جهانگردی و جهانی‌شدن

تذکر ۱) درس آشنایی با نرم‌افزارهای کامپیوتری و کاربرد آن در مدیریت ورزشی را کلیه دانشجویان ملزم به گذراندن موفقیت‌آمیز آن هستند. لیکن جز سقف واحدهای دانشجویان محسوب نمی‌شود.

تذکر ۲) دانشجویان موظف هستند ۱۸ واحد از دروس جدول فوق را با راهنمایی استاد راهنما با توجه به نیاز موضوع رساله انتخاب و بگذرانند.

جدول شماره ۲- رساله

*****

	-	-	-	۱۸	رساله	م- ۱۲۲

تذکر (دانشجو موظف است تا پایان نیمسال اول تحصیلی موضوع رساله خود را با هماهنگی استاد راهنما تعیین و در شورای مربوط در دانشکده به تصویب برساند.

سرفصل تفصیلی دروس
دوره دکتری مدیریت ورزشی

روش‌شناسی تحقیق در مدیریت ورزشی

شماره درس: م - ۱۰۱

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: تسلط یافتن دانشجویان بر تجزیه و تحلیل فلسفه علم و روش‌شناسی علمی به منظور توانایی

در بررسی عمیق مشکلات مدیریت ورزشی و ارائه راه‌حلهای مؤثر برای آنها

سرفصل درس:

- معرفت‌شناسی، فلسفه علمی و روش‌شناسی علمی
- جایگاه تحقیق و پژوهش در تئوری‌سازی و مدل‌پردازی
- طراحی و توسعه مدل‌های نظری تحلیلی برای تجزیه و آزمایش الگوهای مدیریت ورزشی
- ارائه و بررسی طرح‌های مختلف تحقیق و تجزیه و تحلیل مسائل مدیریت ورزشی
- دستیابی به شیوه‌ها علمی و شناخت و کشف حقایق و مشکلات و ارائه راه‌حل آنها
- کنکاش عمیق و نقادانه نظریات از طریق طراحی و اجرای تحقیقات گسترده
- نقد و بررسی تحقیقات انجام شده در مدیریت ورزشی

نقد و تحلیل فلسفی نظریه‌های سازمان و مدیریت

شماره درس: م - ۱۰۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: ایجاد زمینه لازم تئوریکی و احاطه دانشجویان به بنیادهای فلسفی مدیریت و توسعه نگرش

علمی در آنان به نحوی که آنها را در نیل به دکترین خاصی از مدیریت ورزشی هدایت نماید.

سرفصل درس:

- تئوریهای کلاسیک سازمان و مدیریت
- تئوریهای نئوکلاسیک سازمان و مدیریت
- آینده شناسی تئوری و متدلوژی سازمان و مدیریت
- حرکت به سوی وحدت تئوریکی در مدیریت
- حرکت به سوی وحدت فرآیندی در مدیریت
- بررسی تحقیقات انجام شده در زمینه نظریات سازمان و مدیریت

تجزیه و تحلیل مدل‌های کمی در تصمیم‌گیریهای مدیریت

شماره درس: م - ۱۰۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: تسلط دانشجویان در تجزیه و تحلیل کمی و تفسیر داده‌های آماری به منظور استفاده در ارزشیابی و بررسی عمیق مسائل و مشکلات مدیریت ورزشی.

سرفصل درس:

- ارائه مدل‌ها و الگوهای کمی استنباط آماری مفید برای تجزیه و تحلیل مسائل مدیریت ورزشی
- رگرسیون و تجزیه و تحلیل عامل
- تجزیه و تحلیل مسیر و مدل‌های اقتصادسنجی
- تئوری و قواعد احتمالات
- سری‌های زمانی و شاخصها
- محاسبه سری‌های زمانی و شاخصها
- محاسبه سری‌های زمانی، نوسانات فصلی و حرکات دورانی
- مدل‌های پیش‌بینی شده
- برنامه‌ریزی خطی، تجزیه و تحلیل و تفسیر داده‌های کامپیوتر و نرم‌افزارهای آماری
- ماتریسهای جبری، انواع ماتریسها، ماتریسهای تصادفی
- روش ماتریس جهت تجزیه و تحلیل رگوسیونی

برنامه‌ریزی راهبردی در ورزش

شماره درس: م - ۱۰۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: دانشجویان با نحوه تدوین برنامه راهبردی و استراتژیک در ورزش کشور آشنا شده و توانایی مشارکت در تنظیم یک برنامه استراتژیک را کسب خواهند نمود.

سرفصل درس:

- ماهیت، تعریف و اصطلاحات کلیدی در مدیریت استراتژیک
- تدوین انواع استراتژیها در سازمانهای مختلف
- اهمیت و نقش مأموریت سازمان در تدوین استراتژی
- بررسی عوامل خارجی و تحلیل ماتریس ارزیابی آن
- بررسی عوامل داخلی و تحلیل ماتریس ارزیابی آن
- تحلیل ماتریس تهدیدات، فرصتها، نقاط قوت و ضعف
- بررسی و انتخاب استراتژی جدید
- اجرای و ارزیابی استراتژی جدید
- آشنایی با تغییرهای استراتژیک سازمانی (انسانی، اجتماعی، ساختاری، فناوری)
- تجزیه و تحلیل اسناد پشتیبان و سند راهبردی نظام جامع تربیت بدنی و ورزش کشور
- بررسی برنامه‌های راهبردی ورزش در سایر کشورهای جهان

بازاریابی در صنعت ورزش

شماره درس: م - ۱۰۵

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: بهبود توانایی تصمیم‌گیری استراتژیک و تاکتیکی دانشجویان و همچنین بهبود توانایی تحلیلی

آنان در طراحی، اجرا و ارزیابی تحقیقات بازاریابی ورزشی

سرفصل درس:

- تحلیل محیطهای اقتصادی، سیاسی، فناوری و تبدیل تحلیلها به استراتژی بازاریابی
- تحلیل مدل‌های بازاریابی ورزشی
- تحلیل فرصت‌های بازاریابی ورزشی با استفاده از تحقیقات بازاریابی
- فرآیند تحقیقات بازاریابی ورزشی
- بررسی مقالات علمی تحقیقات بازاریابی ورزشی
- مطالعه تطبیقی بازاریابی ورزشی در کشورهای مختلف
- ورزش و نظام اقتصادی
- نقش و جایگاه صنعت ورزش در اقتصاد جهان
- ارتباط بین توسعه اقتصادی و توسعه ورزشی
- ورزش حرفه‌ای و ابعاد اقتصادی آن
- بررسی تحقیقات و پژوهش‌های ویژه بازاریابی در صنعت ورزش

مدیریت راهبردی در منابع انسانی

شماره درس: م - ۱۰۶

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: برنامه‌ریزی راهبردی در ورزش (م - ۱۰۴)

هدف: آشنایی دانشجویان با مفاهیم و جایگاه برنامه‌ریزی نیروی انسانی در پیش‌بینی نیروی انسانی مورد نیاز سازمان و بررسی متغیرها و سیر تحول این مفهوم در سازمانهای دولتی، خدماتی، بازرگانی و صنعتی و تفاوت این مفهوم در سازمانهای مذکور.

سرفصل درس:

- مبانی برنامه‌ریزی نیروی انسانی
- تعاریف و مفاهیم متداول برنامه‌ریزی نیروی انسانی
- بررسی انواع متغیرهای اثرگذار بر کارکرد
- ابزار و فنون پیش‌بینی در برنامه‌ریزی نیروی انسانی
- تأثیر سیستمهای اطلاعاتی در اداره کارکنان و برنامه‌ریزی نیروی انسانی
- روشهای پیش‌بینی عرضه و تقاضای نیروی کار
- تحلیل جدول عرضه و تقاضای نیروی انسانی
- سیاستهای ناشی از تعادل عرضه و تقاضا در برنامه‌ریزی نیروی انسانی
- استراتژی نظام جبران، نگهداری و ارزشیابی منابع انسانی
- طراحی و تحلیل مشاغل بر اساس اهداف کوتاه مدت و بلند مدت سازمان
- بررسی تحقیقات ویژه مدیریت راهبردی منابع انسانی سازمانهای ورزشی کشور و جهان

مدیریت فروش و رفتار مصرف‌کننده

شماره درس: م - ۱۰۷

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش‌نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: ارائه بینش‌های عمیق در خصوص مدیریت استراتژیک نیروی فروش، رابطه فروش، بازاریابی و رفتار مصرف‌کننده به عنوان بخشی از رفتار انسانی

سرفصل درس:

- تنظیم استراتژیها و سیاستهای فروش
- ساماندهی عملیات فروش
- تحلیل وظایف و مسئولیتهای مدیر فروش
- روشهای کنترل عملیات فروش
- بررسی تحقیقات و یافته‌های مربوط به رفتار فردی و گروهی مصرف‌کنندگان
- اثرات درونی نیروهای انگیزشی، شخصیت، شیوه زندگی، نگرش بر رفتار مصرف‌کننده
- اثرات فرهنگ و عوامل اجتماعی بر رفتار مصرف‌کننده
- بررسی تئوریهای علوم رفتاری در خصوص رفتار مصرف‌کننده

نظام‌های اطلاعات مدیریت در ورزش (MIS)

شماره درس: م - ۱۰۸

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: آشنایی دانشجویان با نظام‌های اطلاعات مدیریت (MIS)، نحوه به کارگیری فناوری پیشرفته

اطلاعات در تصمیم‌گیری‌های راهبردی و ارائه خدمات مدیران

سرفصل درس:

- اطلاعات، مدیریت و تصمیم‌گیری در سازمانهای ورزشی
- بنیانهای فنی نظامهای اطلاعات، رایانه و نرم‌افزار
- مدیریت پایگاه داده‌ها و انتقال
- اطلاعات مدیریت سازمانهای ورزشی
- نظامهای پشتیبانی مدیریت سازمانهای ورزشی
- اینترنت و فعالیت اقتصادی الکترونیک در ورزش
- امنیت و کنترل نظامهای اطلاعات مدیریت
- دیدگاه‌های اخلاقی و اجتماعی در نظامهای اطلاعات

مدیریت پروژه

شماره درس: م - ۱۰۹

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز / هم نیاز: -

هدف: دانشجویان با مدیریت پروژه و موارد استفاده آن در ورزش آشنا شده و در به کارگیری آن توانایی و مهارت لازم را کسب خواهند نمود.

سرفصل درس:

- تعاریف، موارد اهمیت، کاربردها و مزایای مدیریت پروژه
- برنامه ریزی پروژه، تهیه ساختار و تقسیم کار، ایجاد یک نمودار برنامه ریزی
- برآورد زمانی، روشهای دستی زمانبندی، محاسبات زمانبندی
- نظارت و پیگیری پروژه، و اندازه گیری عملکرد پروژه، تبادل اطلاعات
- روش تهیه جدول هزینه و روش کنترل هزینه
- روش تدوین برنامه ریزی منابع، مقایسه عرضه و تقاضا
- برنامه ریزی و زمانبندی یک پروژه ساختمانی فضاهای ورزشی
- آشنایی با نرم افزارهای Ms project یا Primavera

مطالعه هدایت شده

شماره درس: م - ۱۱۰

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: تأمین نیاز علمی دانشجو در کسب اطلاعات ضروری در رابطه با موضوع رساله

سرفصل درس:

- استاد راهنما با توجه به موضوع رساله و نیاز دانشجو درسی را برای دانشجو تعیین می‌نماید. سرفصل درس بستگی به عنوان و محتوای درس تعیین شده دارد.

مبانی فلسفی و تاریخی ورزش

شماره درس: م - ۱۱۱

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: آشنائی دانشجویان با موضوعات تاریخی و فلسفی ورزش و کسب توانایی در نقد و بررسی و

تحلیل تاریخی و فلسفی رخدادهای و تحولات ورزش در کشور و جهان و پیش‌بینی تحولات آینده

سرفصل درس:

- بررسی سیر تاریخی ماهیت تربیتی تربیت‌بدنی از دیدگاه مکاتب فلسفی
- وضعیت نفس و بدن، تجرد یا یگانگی
- ارزشهای آرمان و اهداف تربیت‌بدنی و ورزش
- فلسفه اجتماعی تربیت‌بدنی و ورزش
- ماهیت ورزش در نظریه‌های عمومی جامعه‌شناسی
- بهبود زندگی به واسطه کاربرد تفکر فلسفی
- تبیین یک فلسفه شخصی
- سیر بررسی تاریخ تربیت‌بدنی در ایران باستان و معاصر
- سیر بررسی تاریخ تربیت‌بدنی در جهان باستان و معاصر
- پیش‌بینی وضعیت تحولات آینده ورزش در کشور و جهان
- آشنایی با تحقیقات تاریخی و فلسفی در ورزش

مدیریت سرمایه‌گذاری ورزشی

شماره درس: م - ۱۱۲

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: آشنایی دانشجویان با تکنیکهای تجزیه و تحلیل سرمایه‌گذاری و توسعه منابع مالی بخش ورزش کشور و شرکتهای بازرگانی ورزشی

سرفصل درس:

- تعریف سرمایه‌گذاری و انواع سرمایه‌گذاری
- سرمایه‌گذاری اوراق بهادار
- اثرات تورم در تصمیمات سرمایه‌گذاری
- نقش مالیات در تصمیمات سرمایه‌گذاری
- تجزیه و تحلیل ریسک در تصمیمات مالی و بازده مورد توقع
- رابطه بین نرخ بازده و قیمت اوراق قرضه
- تأثیر درآمد خالص بر ارزش سهام
- کاربرد تجزیه و تحلیل نسبتهای مالی در ارزیابی سهام عادی
- شرکتهای سرمایه‌گذاری و نقش آن در جذب و هدایت نقدینگی مردم
- ارزیابی پروژهها در شرایط عدم اطمینان
- بررسی کلان نقش مؤسسات مالی و عملکرد آنان در سرمایه‌گذاری ورزشی
- نقش مؤسسات واسطه‌ای، (بانکها) و مؤسسات غیر واسطه‌ای (کارگزاران بورس)
- نقش مؤسسات قراردادی (شرکتهای بیمه و ...) توسط سرمایه‌گذاری (شرکتهای تأمین مالی)
- نقش مؤسسات مالی بین‌المللی (صندوق بین‌المللی، بانک جهانی ...)
- تهیه گزارشهای تحقیق توسط دانشجویان در مورد نقش سرمایه‌گذاری و نقش مؤسسات مالی در امر ورزش

مدیریت کیفیت در ورزش

شماره درس: م - ۱۱۳

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: مدیریت فروش و رفتار مصرف‌کننده (م - ۱۰۷)

هدف: آشنا نمودن دانشجویان با اصول مدیریت کیفیت فراگیر و روشهای اجرایی پیاده‌سازی آن در سازمانها و گروههای ورزشی

سرفصل درس:

۱. تاریخچه شکل‌گیری مدیریت و کیفیت
۲. اصول و مفاهیم مدیریت کیفیت
۳. مدل‌های اجرایی مدیریت کیفیت در ورزش
۴. نقش مشارکت کارکنان در افزایش کیفیت
۵. نقش مدیریت خدمت و فرهنگ مشتری‌مداری بر تحقق مدیریت کیفیت در ورزش
۶. تحقیق راهبردی بازار و بررسی میزان رضایت بهره‌گیران از خدمات ورزشی
۷. ارزیابی و نظارت در مدیریت کیفیت سازمانهای ورزشی
۸. بررسی تحقیقات و پژوهشهای داخلی و خارجی در خصوص مدیریت کیفیت در ورزش

مدیریت رفتار سازمانی پیشرفته

شماره درس: م - ۱۱۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: آشنا نمودن دانشجویان با طراحی الگوهای مطلوب رفتار سازمانی برای استفاده بهینه از نیروی

کار و امکانات سازمان

سرفصل درس:

- تجزیه و تحلیل مدلها و الگوهای مختلف رفتاری
- مبانی تحلیل رفتار
- فرآیند بینش فردی، اجتماعی، سازمانی
- روشهای جمع آماری و تحلیل داده‌های رفتاری
- انتخاب طرح تحقیق و روشهای اندازه‌گیری و تحلیل نگرشها

نظارت و کنترل در تربیت‌بدنی و ورزش

شماره درس: م - ۱۱۵

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: کسب توانایی دانشجویان در طراحی نظام نظارت و ارزیابی وجوه مختلف تربیت‌بدنی و ورزش

کشور و به کارگیری روشهای مناسب در کنترل مؤثر و اثربخش سازمانهای ورزش کشور

سرفصل درس:

- ضرورت و اهمیت، تعاریف و مفاهیم و انواع نظارت و کنترل
- نظام فرایند کنترل و ویژگیهای آن
- دیدگاه‌ها، روشها و ابزار کنترل
- نقش مشارکت در طراحی و اجرای نظامهای کنترل
- شرایط لازم برای کنترلهای مناسب و اثربخش
- آشنایی دستگاه‌های نظارت و کنترل در نظام اداری کشور
- نظام نظارت و کنترل سازمانها، فدراسیونها و باشگاه‌های ورزشی کشور
- بررسی تحقیقات و پژوهشهای ویژه نظامهای نظارت و کنترل سازمانهای ورزشی

روانشناسی مدیریت در ورزش

شماره درس: م - ۱۱۴

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: مدیریت رفتار سازمانی پیشرفته (م - ۱۱۴)

هدف: آشنایی دانشجویان با جنبه‌های روانی و رفتاری منابع انسانی سازمانها و عواملی که مدیران را از حالت سکون به تحرک، پویایی، تغییر و تحول سوق می‌دهد.

سرفصل درس:

- علم روانشناسی، مکتبهای مهم روانشناسی
- هوش، استعداد و آزمونهای هوشی
- تفاوتهای فردی و ارتباط آن با کار
- انگیزه و هیجان کارکنان، نظریه‌ها و الگوها
- انگیزش گروهی و سازمانی، پویایی گروهی
- روانشناسی شخصیت - برون‌گرایی و درون‌گرایی
- بهنجاری و ناهنجاری رفتار
- فشارهای عصبی و روانی در سازمان - مدیریت استرس
- نقش عوامل فیزیکی در بهسازی محیط کار (حرارت، نور، رنگ، صدا و دکوراسیون)
- طرح‌ریزی مناسب کار و استراحت
- استراتژی تغییر و تحول سازمانی، بهسازی و اثربخشی مدیریت و سازمان
- بررسی تحقیقات انجام شده در روانشناسی سازمانهای ورزشی

سمینار در مدیریت ورزشی

شماره درس: م - ۱۱۷

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز / هم نیاز: -

هدف: آشنایی دانشجویان با نحوه تنظیم یک گزارش علمی و کسب توانایی در ارائه یک گزارش علمی و مدل مستخرج از یافته های تحقیق

سرفصل درس:

- ارائه کنفرانس و بحث و تبادل نظر در زمینه آخرین دستاوردهای مدیریت استراتژیک
- ارائه کنفرانس و بحث و تبادل نظر در زمینه آخرین دستاوردهای استراتژی منابع انسانی
- ارائه کنفرانس و بحث و تبادل نظر در زمینه آخرین دستاوردهای مدل های سرمایه گذاری و بازاریابی ورزشی
- ارائه کنفرانس و بحث و تبادل نظر در زمینه نظریه های سازمان و مدیریت ورزشی
- بحث و بررسی پیرامون چگونگی تدوین و ارائه یک رساله دکتری
- نقد و بررسی رساله های دکترای تخصصی حوزه مدیریت ورزشی

برنامه‌ریزی آموزشی و درسی تربیت‌بدنی و ورزش

شماره درس: م - ۱۱۸

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: شناخت دانشجویان درباره شیوه‌های برنامه‌ریزی آموزشی و درسی تربیت‌بدنی ویژه مقاطع مختلف تحصیلی، نظام آموزش عالی و دوره‌های دانش‌افزایی منابع انسانی اعم از مربیان، مدیران و داوران...

سرفصل درس:

- مفاهیم و تعاریف برنامه‌ریزی آموزشی و درسی
- سیر تحول و تکامل برنامه‌ریزی آموزشی و درسی
- مبانی فلسفی و اصول برنامه‌ریزی آموزشی و درسی
- تحلیل مبانی تهیه و تنظیم برنامه‌ریزی آموزشی و درسی
- ضعفها و قوتها و فرصتها و تهدیدات و استفاده از شاخصهایی در تدوین برنامه‌ریزی آموزشی و درسی
- الگو و مدل‌های برنامه‌ریزی آموزشی و درسی در تربیت‌بدنی و ورزش
- اجرای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی در حیطه تربیت‌بدنی و ورزش
- ارزشیابی برنامه‌های آموزشی و درسی و الگوهای آن در تربیت‌بدنی و ورزش
- شیوه‌های تدوین برنامه‌های دانش‌افزایی ویژه منابع انسانی ورزش
- الگوهای برنامه‌ریزی درسی و آموزشی ویژه مربیان و داوران ورزشی
- آشنایی با تحقیقات برنامه‌ریزی درسی و آموزشی در حوزه تربیت‌بدنی و ورزش

بهره‌وری در سازمانهای ورزشی

شماره درس: م - ۱۱۹

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: تسلط دانشجو در تجزیه و تحلیل عوامل و منابع بهره‌وری و روشهای سنجش آن در سازمانهای ورزشی و طراحی و ارائه الگوهای مطلوب برای بهبود بهره‌وری سازمان و نیروی کار تربیت‌بدنی و ورزش کشور

سرفصل درس:

- تجزیه و تحلیل نظریات و الگوهای بهره‌وری
- بررسی اثربخشی برنامه‌های استراتژیک و تأثیر آنها بر بهره‌وری
- تحلیل ارتباط آموزش و توسعه منابع انسانی با کارایی و بهره‌وری
- بهره‌وری اماکن و تجهیزات ورزشی
- ارائه الگوهای بهره‌وری در راستای کاهش هزینه‌ها و افزایش خدمات و اثربخشی سازمانهای ورزشی
- اصلاح و بازسازی واحدهای تحقیق و توسعه در خدمات بهره‌وری
- بررسی تحقیقات انجام شده در خصوص بهره‌وری سازمانهای ورزشی داخل و خارج کشور

تجزیه و تحلیل و طراحی سیستم در ورزش

شماره درس: م - ۱۲۰

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیش نیاز / هم‌نیاز: -

هدف: آشنا نمودن دانشجویان با مبانی طراحی و برنامه‌ریزی سیستم و فنون نظام یافته تجزیه و تحلیل و طراحی سیستمهای جدید در تربیت بدنی و ورزش.

سرفصل درس:

- تعریف سیستم، عناصر و ویژگیهای آن
- منشاء و نحوه شکل‌گیری تفکر سیستمی
- کاربرد نظریه عمومی سیستمها و علم کنترل ارتباطات در سازمانهای ورزش
- انواع آرایشهای سیستم
- علم کنترل و ارتباطات سیستم و طبقه‌بندی سیستمها براساس میزان کنترل‌پذیری
- شناخت خرده سیستمها و ساده‌سازی الگوی تعاملی آنها
- سازو کار تداوم حیات سازمانهای ورزشی در محیطهای پویا
- تجزیه و تحلیل سیستم و فنون طراحی و تجزیه و تحلیل نظام‌یافته آن
- طراحی مفهومی و تفصیلی و برنامه‌ریزی سیستم جدید و استقرار و ارزیابی آن در سازمانهای ورزشی

ورزش، جهانگردی و جهانی شدن

شماره درس: م - ۱۲۱

تعداد واحد: ۲

نوع درس: نظری

پیش نیاز / هم نیاز: -

هدف: آشنایی دانشجویان با آثار فرهنگی اجتماعی، اقتصادی جهانگردی ورزشی و نحوه توسعه

صنعت جهانگردی از طریق توسعه فعالیتهای ورزشی

سرفصل درس:

- تاریخچه صنعت جهانگردی ورزشی
- مبانی مدیریت جهانگردی ورزشی
- آثار فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی جهانگردی ورزشی
- نقش زیرساختها در توسعه جهانگردی ورزشی
- مدیریت سیستمهای اطلاع رسانی در توسعه جهانگردی ورزشی
- بازیهای المپیک و جهانگردی ورزشی
- افزایش سهم صنعت جهانگردی و ایرانگردی از طریق برنامههای ورزش ملی و بین المللی
- بررسی تحقیقات مربوط به صنعت جهانگردی ورزشی
- ورزش، جامعه پذیری، توسعه فرهنگی و اجتماعی
- تاریخچه و مفاهیم کلی و مبانی نظریه جهانی شدن
- ورزش و جهانی شدن (ساختار، قوانین و مقررات و رویدادها)

رساله

شماره درس: م - ۱۲۲

تعداد واحد: ۱۸

نوع درس: -

پیش نیاز / هم نیاز: -

هدف: آشنایی دانشجویان با تحقیقات مرتبط و ارائه الگوهای مفید در زمینه رفع مشکلات مدیریتی تربیت بدنی و ورزش کشور

سرفصل درس:

- با توجه به موضوع پژوهشی رساله و تأیید آن توسط مراجع مربوط، اساتید راهنما و مشاور دانشجویان را طی انجام تحقیق و تدوین پایان نامه نظارت و هدایت می کنند

برخی منابع انگلیسی پیشنهادی:

1. The Dream Job, sport(Publicity, Promotion and Marketing), Melvin Helitzer U.S.A, 2000.
2. Practical philosophy of Sport, R. Scott kretchmar Human Kintics, 2000.
3. Sports Marketing, A strategic perspetive, Matthew.D. shank, prentice Hall.2002.
4. Sport management Journal. Human Kinetics, 1996-2005.
5. Fundamentals of Sport Marketing. BrendaG. Pitts, David k. stotlar, Fitness Information Technology. Inc, university.Morgantown.U.S.A, 1998.
6. human Recource Management in sport Management, packianathan Challadurai,Human Kinetics. 2000.
7. Personel Management for Sport Directors, Tim Flannery, Mike Swank,American Sport Education Program, Human Kinetics, 2001.
8. Recreational Sport Management, Richard F.mull etal, Human Kinetics. 2002.
9. Principles and Practice of Sport Management, Lisa Pike masteralexis, corol A.Barr,Mary A.Huns. Jones and Bortlett publishers, Inc, 2005.
10. Contemporary Sport Management, J.B. Parks, Beverly R.K.Zangar and J.Quarterman, Human kenitic, 2001.

برخی منابع فارسی پیشنهادی:

۱. نظام‌های اطلاعات مدیریت، سازمان و فن‌آوری، پروفسور کنث سی. لاورن، دکتر جعفر ایزدین، دکترا، انتشارات سمت، ۱۳۸۳.
۲. مدیریت در پهنه فرهنگ‌ها، سوزان سی. شنايدر، ژان لویی بارسو. دکتر سید محمد اعرابی، داود ایزدی، دفتر پژوهش‌های فرهنگی ۱۳۸۳.
۳. مبانی فلسفی و تئوری‌های رهبری و رفتار سازمانی، دکتر سید علی‌اکبر افجه، انتشارات سمت ۱۳۸۰.
۴. مبانی مدیریت منابع انسانی، گری دسلر، دکتر علی پارسائیان، دکتر سید محمد اعرابی، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۰.
۵. مدیریت استراتژیک منابع انسانی، راهنمای عمل، مایکل آرمسترانگ، دکتر سید محمد اعرابی، داود ایزدی، دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۳.
۶. تجزیه و تحلیل و طراحی سیستم، دکتر علی رضائیان، انتشارات سمت، ۱۳۸۳.
۷. سیستم اطلاعات (مدیریت، مدل‌سازی اطلاعات) دکتر علی رضائیان، انتشارات سمت، ۱۳۸۲.
۸. اصول بازاریابی، فلیپ کاتلر، گری آرمسترانگ، دکتر علی پارسائیان، انتشارات آی‌لار، ۱۳۸۲.
۹. سند تفصیلی نظام جامع تربیت‌بدنی و ورزش کشور، (۶ مجلد) سازمان تربیت‌بدنی، انتشارات مرکز ملی مدیریت و توسعه ورزش کشور، ۱۳۸۴.
۱۰. سازمان و مدیریت رویکردی پژوهشی، سید محمد مقیمی، ۱۳۸۲.
۱۱. روش‌های تحقیق در مدیریت، اوماسکاران، دکتر محمد صائبی و دکتر محمد شیرازی، مرکز آموزش مدیریت دولتی، ۱۳۸۰.
۱۲. روانشناسی بهره‌وری، ابعاد کاربردی روانشناسی صنعتی - سازمانی، دکتر محمود ساعتچی، نشر ویرایش، ۱۳۸۲.
۱۳. مدیریت ایمنی در ورزش، استیو فراسدیک، لین والی، ترجمه دکتر محمد حسین رضوی، ابوالقاسم دباغان سازمان تربیت‌بدنی ۱۳۸۲.
۱۴. اخلاق در مدیریت ورزشی. جی. تی. دی‌سن‌سی، دنی روزبرگ، ترجمه دکتر محمد حسین رضوی، محسن بلوریان سازمان تربیت‌بدنی، مؤسسه فرهنگی هنری شمال، ۱۳۸۳.

جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه فرهنگستان آموزش عالی

بیت عالی

تاریخ ۱۳۷۳/۱۱/۲۳

شماره ۲۳/۳۶۴۹

پیوست

حداقل و حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری پروانههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیر ضرور و انجام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردند.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصای به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد میتواند اختصاص به رساله داشته باشد. در اینصورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موافق اند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدها را در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در اینصورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحصیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره در جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی در خصوص تقلیل واحدهای درسی در مقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برهان اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمنداست به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمد کاظم ناشینی

مدیر شورای عالی برنامه ریزی

۳۱۹

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم الله

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۳/۲۶۴۲

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند بر اساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی مؤسسه ذی ربط و با رعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۳-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۳-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۳-۳: آن دسته از دانشجویانی که در جدول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سببانی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سبب‌ها قبلاً گذرانده است، بر اساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذراندن در سببانی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مقرر جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۳ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا خامشی کلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نماید.

سید محمد کاظم نائینی

رئیس هیأت عالی برنامه ریزی